

GUIDE FÖR DIG SOM KOMMER FÖR EN STARROPERATION

INNEHÅLL

1. FÖRE EN STARROPERATION
2. HEMMA PÅ STARROPERATIONSDAGEN
3. PÅ SJUKHUSET PÅ STARROPERATIONSDAGEN
4. PÅ SJUKHUSET EFTER STARROPERATIONEN
5. HEMMA EFTER STARROPERATIONEN
6. EVENTUELLA SYMTOM EFTER OPERATIONEN
7. BILKÖRANDE EFTER STARROPERATIONEN
8. EFTERKONTROLL EFTER STARROPERATION
9. EFTERSTARR
10. VANLIGA FRÅGOR

VÄLKOMMEN PÅ STARROPERATION!

Syftet med den här guiden är att hjälpa dig att förbereda dig för den kommande operationen och för den efterföljande återhämtningen.

1. FÖRE EN STARROPERATION

Användning av ögondroppar

- Du har fått ett e-recept på ögondroppar under ditt förundersökningsbesök.
- Köp ögondropparna på apoteket i god tid, eftersom ögondroppar börjar användas genast efter starroperationen.

Hinder för operation

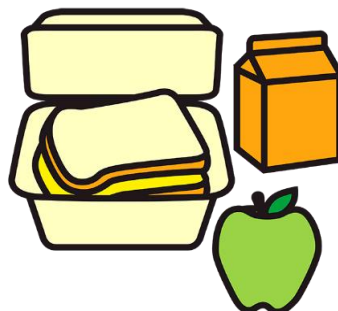
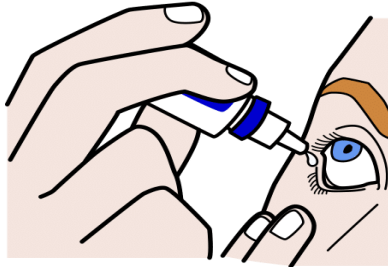
- Förkylning, feber, halsont, magsjuka eller annan plötslig inflammatorisk sjukdom.
- Infektion, munherpes, bältros, långvariga infektionshärdar (t.ex. i tänderna) eller varig ögoninflammation.
- Om du har förhöjt blodtryck, kontakta din hälsovårdscentral för eventuell uppföljning och påbörjande av medicinering eller kontroll.

Annat att observera

- Köp en hudtejprulle från apoteket för att fästa en sköld för ögat.
- Om din funktionsförmåga är nedsatt eller du inte självständigt klarar av att sköta dina ärenden, ta med en ledsagare på operationsdagen.
- Du kan använda kontaktlinser i det öga som ska opereras före operationen.
- Avlägsna fransförlängningar två veckor före operationen.
- Avlägsna nagellack och konstnaglar för den kontroll som sker i operationssalen.

2. HEMMA PÅ STARROPERATIONSdagen

- Duscha och tvätta håret.
- Klä på dig rena, lösa kläder, helst med knappar fram till.
- Använd ingen parfym eller makeup. Operationsområdet tvättas för att förhindra inflammationer.
- Lämna värdeföremål och smycken hemma.
- Ät som normalt. Det är även bra att ha med sig ett litet mellanmål.
- Ta dina läkemedel som vanligt. Om du använder ögondroppar som sänker ögontrycket, droppa även i dem på normalt sätt.
- Ta med dig dina normala läkemedel för följande dygn.
- Reservera hela dagen för ditt sjukhusbesök.

3. PÅ SJUKHUSET PÅ STARROPERATIONS DAGEN

Operationen görs under lokalbedövning. Under operationen är du i liggställning och vaken. Innan du tas in i salen droppas det ögondroppar i ögat och i armen sätts en kanyl, via vilken du vid behov får avslappnande läkemedel. En del av patienterna behöver en mer omfattande ögonbedövning, som görs av en anestesiläkare.

Starroperationen är i vanliga fall en snabb åtgärd som görs under bedövning. Under operationen byts den grumliga linsen ut mot en liten linsprotes i plast.

För starroperationen uppbärs en dagkirurgisk åtgärdsavgift. För tider som inte har avbokats tar vi ut en avgift. Fakturan skickas hem.

En skötare förbereder dig för operationen.

4. PÅ SJUKHUSET EFTER STARROPERATIONEN

Efter operationen följer vi upp ditt tillstånd i observationsrummet och skötaren repeterar anvisningarna för vården hemma med dig.

I observationsrummet mäts ditt ögontryck.

Du får en skriftlig anvisning om droppningen av ögondroppar med dig hem.

Vid behov skriver läkaren ut ett sjukintyg åt dig. Längden på sjukskrivningen beror på dina arbetsuppgifter och kan räckta från en vecka upp till en månad.

Du får åka hem samma dag som du opererades. Efter operationen har du möjlighet att åka hem med en FPA-taxi, för vilken du endast betalar självriskandelen. Om du har valt HUS som vårdplats utifrån valfriheten, kontrollera din möjlighet till reseersättning från FPA.

5. HEMMA EFTER STARROPERATIONEN

Användning av ögondroppar

- Droppning av ögondroppar i det opererade ögat börjar omedelbart redan på operationsdagen och fortsätter i några veckor.
- Om du använder droppar som sänker ögontrycket, droppa i dem som normalt på operationsdagens kväll även i det opererade ögat.
- Fortsätt även använda andra ögonläkemedel enligt tidigare anvisningar, såvida inte annat ordineras.
- Om du har en känsla av att ha skräp i det opererade ögat eller känner sveda eller klåda, kan du använda återfuktande droppar och gel som fås receptfritt på apoteket. Vi rekommenderar att du använder återfuktande droppar i engångspipetter, eftersom de inte innehåller konserveringsmedel.

Användning av sköld

- Du får en sköld med från sjukhuset.
- Håll skölden som skydd för det opererade ögat medan du sover i en veckas tid.
- Tvätta skölden med tvål och vatten varje dag.

Fästning av skölden

- Placera en ren sköld på bordet med den rundade (konvexa) sidan uppåt.
- Fäst hudtejp på skölden.
- Placera skölden över ögat.

Anvisning för droppning av ögondroppar

Tvätta alltid dina händer innan du behandlar ögat. Öppna flaskan med ögondroppar så att spetsen inte blir smutsig. Flaskans spets får inte ta i någonstans. Håll flaskans spets 1–2 cm från ögat.

Du kan droppa i ögondroppen antingen sittande eller liggande på rygg. Luta huvudet bakåt och titta uppåt. Dra ner det nedre ögonlocket med andra handen så att ögonlockets insida blir synlig. Droppa i 1–2 droppar på nedre ögonlockets insida genom att klämma lätt om flaskan eller pipetten.

Efter att ögondroppen droppats i ögat tryck på benet på nässidan av ögonvrån i 1–2 minuter. Genom detta förhindras att läkemedlet hamnar i tårkanalen och således i blodomloppet.

En video om hur du droppar i ögondroppar finns på Youtube i kanalen HUSvideot med namnet ”Silmätippojen tiputtaminen” (på finska).

I en vecka

- Akta så att det inte rinner tvättvatten från ansiktet eller håret i det opererade ögat. I övrigt kan du tvätta dig normalt.
- Rengör det opererade ögats ögonlock och ögonfransar varje dag. Tvätta händerna och torka ögonlocken och ögonfransarna från ögats yttre kant mot den inre kanten med en bomullssticka som fuktats i vatten.

I två veckors tid

- Det är förbjudet att simma och bada bastu.
- Använd ingen makeup.

I tre veckors tid

- Undvik tung idrott och kraftig fysisk ansträngning. Det är tillåtet att röra sig i lugn takt och att motionera. Vardagssysslorna kan skötas på normalt sätt.

I fyra veckors tid.

- Rör eller gnugga inte det opererade ögat för att undvika att operationssåret öppnar sig.

6. EVENTUELLA SYMTOM EFTER OPERATIONEN

På operationsdagens kväll kan du få följande symtom som du inte behöver vara orolig över:

- ögat är blodsprängt eller rött
- det rinner lite (blodblandat) sekret ur ögat
- linsen är stor
- synen är grumlig och inexakt
- det finns en liten känsla av skräp i ögat

Då återhämtningen är normal, blir synen så småningom bättre och irritationssymtomen och känslan av skräp i ögat minskar.

Om synen börjar försämrans eller irritationssymtomen eller smärtan ökar under återhämtningen, kontakta den ögonenhet som vårdar dig.

Om:

- du har smärta i ögat som inte går över med smärtstillande läkemedel
- synen plötsligt försämrans
- någon del av synfältet helt försvinner
- det blixtrar i ögat fastän du vilar och ögat är slutet

Ta omedelbart kontakt med den centraliserad telefonservice för ögonsjukdomar 09 471 73400.

7. BILKÖRANDE EFTER STARROPERATIONEN

Då synen och brytningsstyrkan i ögat ändras genom operation tar det lite tid att vänja sig vid den nya synförmågan. I regel får du köra bil först efter att ögat har återhämtat sig från operationen, synen har förbättrats till en nivå som motsvarar villkoren för körkort och du kunnat ta i bruk eventuella glasögon som behövs vid körning.

8. EFTERKONTROLL EFTER STARROPERATION

Efterkontroll rekommenderas 5–6 veckor efter operationen. Efterkontroll görs hos en ögonläkare inom den privata sektorn som du väljer.

Vid efterkontrollen säkerställs det att ögat har läkt på ändamålsenligt sätt och vid behov ordineras nya glasögon. Före efterkontrollen kan du vid behov använda vilka glasögon som helst som känns bra.

9. EFTERSTARR

Ibland kan linspåsen runt den insatta linsprotesen bli grumlig baktill. Grumligheten är en form av ärrbildning och kallas efterstarr. I de flesta opererade ögonen bildas ingen efterstarr, men om sådan utvecklas, kan den behandlas med laser. Med hjälp av denna lilla polikliniska åtgärd blir synen klar igen.

Symtom på efterstarr

Efterstarr gör att synen blir grumlig så småningom. Det blir svårare att se i skymning, synskärpan försämras och du blir lättare bländad.

Konstaterade av efterstarr

En ögonläkare konstaterar efterstarr i samband med ögonundersökningar på mottagningen.

10. VANLIGA FRÅGOR

Efter starroperationen ser jag ringformade ljusbågar i synfältet. Är de ofarliga?

I samband med operationen har det satts in en linsprotes i ögat, där ögats perifera del bryter ljuset annorlunda än i mitten. Särskilt i skymningsbelysning kan du därför se ljusbågar runt ljuskällor. Symtomet är ofarligt.

Är de flingor och punkter som svävar omkring i synfältet ofarliga efter operationen?

Ljusa och gråaktiga punkter och flingor som svävar omkring i ljusfältet är ofarliga. De beror på glaskroppen inuti ögat. Sådana grumlingar i glaskroppen syns i regel klarare i stark belysning och mot en ljus bakgrund.

Glaskroppsglumlingar syns i allmänhet bättre efter en operation då starr som försämrat synen har opererats bort.

Har starroperationen misslyckats då jag endast ser antingen fjärran eller nära utan glasögon?

Vid en starroperation sätts det in en enkelslipad linsprotes i ögat, men vilken du utan glasögon ser antingen nära eller fjärran. För att se på andra avstånd behöver du glasögon.

Vanligen ser man inte längre ordentligt med de glasögon som användes före operationen, utan linsstyrkorna bör förnyas efter operationen.

KONTAKTUPPGIFTER

Centraliserad telefontjänst för ögonsjukdomar

09 471 73400

Videon finns på Youtube i HUS videokanal med namnet ”Instruktionsvideo för patient som kommer till starrenheten för vård”.

Frågor och svar om starr:

[Terveyskylä.fi](https://terveyskyla.fi)

eTjänst maisafi.fi

Källor:

Bilder: Papunets bildbank, papunet.net, Sergio Palao/ARASAAC, Paxtoncrafts Charitable Trust, Bildstorlek, redigerad.

Fotografier: Heli Kurimo

Vanliga frågor: Hälsoby, Ögonsjukdomar.fi.